

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJH DOGAĐAJA U SVETU NAFTE I GASA

07. juni 2013

POPUSTI

NA EVROPSKOM I DOMAĆEM TRŽIŠTU (VIŠE)

MARKETING & TRADING

[NACIONALIZACIJA NAFTE?](#)

[POD PRITISKOM DUGA](#)

[I STATOIL ODLAŽE ULAGANJA](#)

[JOŠ KREDITA ZA NAFTU](#)

[KIRINSKOJE VS ŠTOKMAN](#)

[STIŽE AMERIČKI LNG](#)

[KURČENKO OPET KUPUJE](#)

[INA-MOL: PARE I POLICIJA](#)

VAŠINGTON – Sa perspektivom mogućeg skorog pretvaranja SAD u jednog od vodećih svetskih izvoznika nafte, mnogi posmatrači predlažu nacionalizaciju američke naftne privrede, ili u

najmanju ruku konfiskaciju profita petro giganta, rekao je 2. juna za TV mrežu **CNBC** viši analitičar instituta Peterson i bivši funkcioner ministarstva finansija SAD Edwin Truman. To bi međutim zahtevalo more izmena zakona o prirodnim bogatstvima na federalnom nivou dodaje on. Za razliku od drugih petro-zemalja, u SAD je država vlasnik površinskih prava u ključnim delovima federalne teritorije, dok sve što leži ispod

površine pripada privatnim investitorima. Osim mogućnosti Kongresa da određuje poreze na profite, raspolaganje tim prihodima je u velikoj meri prepušteno državama i lokalnim vlastima.

KIRKENES (NORVEŠKA) – Na predlog Moskve, Rusija, Finska i Norveška razgovaraju o stvaranju zajedničkog fonda za pomoć investiranju u istraživanje nafte i gasa na području Barenovog mora. Predstavnici vlada tri države razgovarali su u utorak o tome tokom obeležavanja 20. godišnjice sporazuma o Evro-Arktičkoj saradnji u Barenovom moru, rekao je za **Bloomberg** iz norveškog grada Kirkenes finski premijer Jurki Katainen. „Moglo bi se raditi o nekoj vrsti zajedničkog fonda u koji bi se slivao novac iz Rusije i kreditora poput Evropske investicione, kao i Nordijske investicione banke“, dodao je on.

SuperKartica nagrađuje Vašu vernost!

www.superkartica.rs

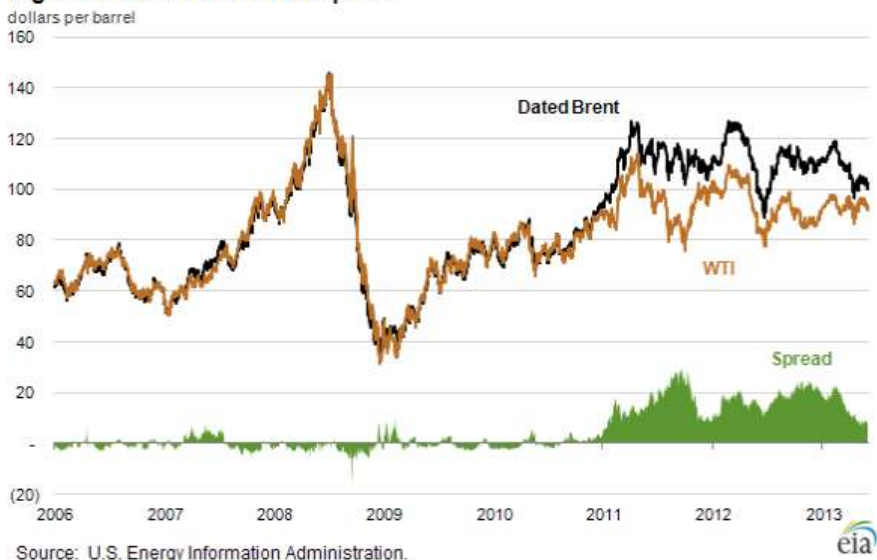
Učlanite se još danas!

www.superkartica.rs

Učlanite se još danas!

LONDON – „Sadašnje cene nafte nisu održive ... jer ih diriguje sva ta euforija oko škriljne nafte“,

Figure 1. Dated Brent-WTI Spread

ističe 4. juna *Oil&Gas Journal* ocenu eksperta investicione konsultantske firme Ecofin, Daniela Lacalle-a. Prema njemu ovo ne menja činjenicu da i dalje postoji manja količina izvoznih kapaciteta OPEC-a – „a to je ono što upravlja scenarijima ponude i potražnje u Evropi“. „Mislim, takođe, da je za naredne mesece vrlo verovatan scenario jačanja Brenta u odnosu na WTI“, kaže Lacalle.

BAKU – Američki predsednik Barak Obama rekao je da će Azerbejdžan „u narednim godinama, sa realizacijom druge faze projekta Šah Deniz i (izgradnje gasovoda) TANAP, postati najvažniji snabdevač Evrope prirodnim gasom“. Ovo stoji u poruci koju je Obama uputio povodom 20. Međunarodne izložbe Kaspiska nafta i gas, koja se održava u Bakuu. *UPI*

VAŠINGTON – Stejt department je u sredu izuzeo više zemalja, uključujući Kinu i Indiju, od finansijskih sankcija za uvoz iranske nafte, jer su nastavili da smanjuju količine koje kupuju od te zemlje, prenosi *WSJ*. Kina je u aprilu dnevno uvozila oko 375.000 barela, što je manje od uvoza pre nego što su SAD prošle godine uvele sankcije.

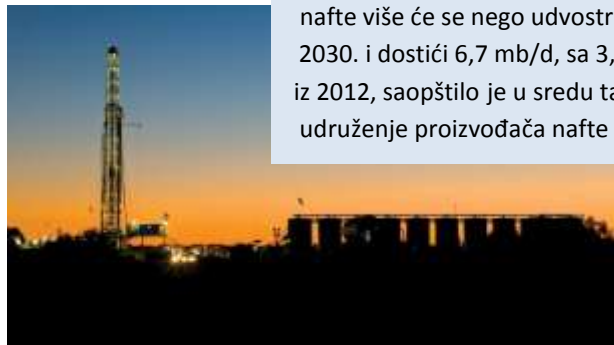
NAFTA POSLOVI

MOSKVA – Rosnjeft nije pod pritiskom da proda dodatne akcije kompanije kako bi isplatio dugovanja za pozajmice za kupovinu naftne kompanije TNK-BP, kazao je 3. juna finansijski direktor državnog naftaša, Svjatoslav Stavinski. Odluka će biti doneta kada se uradi analiza troškovnih ušteda postignutih preuzimanjem rivalske britansko-ruske naftne kompanije, dodao je on u telefonskom intervjuu za *Reuters*. Agencija, citirajući upućene izvore, piše da

bankari, koji su kreditirali taj posao, kažu da očekuju vraćanje duga u formi mandatnih prava kompanije u visini 15 milijardi dolara koja bi mogla uključiti i proizvodnju nafte iz njenih polja u zapadnom Sibiru. „Mi ne radimo kako su neki očekivali da ćemo postupati. Mi idemo sopstvenim putem ... takođe i preko sinergijske analize koja traži strpljenje“, rekao je Slavinski.

VAŠINGTON – Američka proizvodnja nafte prošle nedelje je neznatno premašila uvoz te sirovine, prvi put od januara 1997. godina na ovamo, objavljuje u četvrtak *Wall Street Journal* i to naziva početkom „cunami promena koje slede u narednih 18 meseci“. SAD su prošle nedelje u proseku dnevno proizvdile 7,3 miliona barela (mb/d), nekih 32.000 barela iznad uvoza. Od januara 1997, SAD su uvozile u proseku 9,2 miliona barela nafte dnevno, premašujući domaću proizvodnju za 3,5 mb/d. Prema procenama američke EIA, do kraja 2014. američka proizvodnja nafte premašiće uvoz te sirovine za bezmalo 2,5 mb/d, piše list.

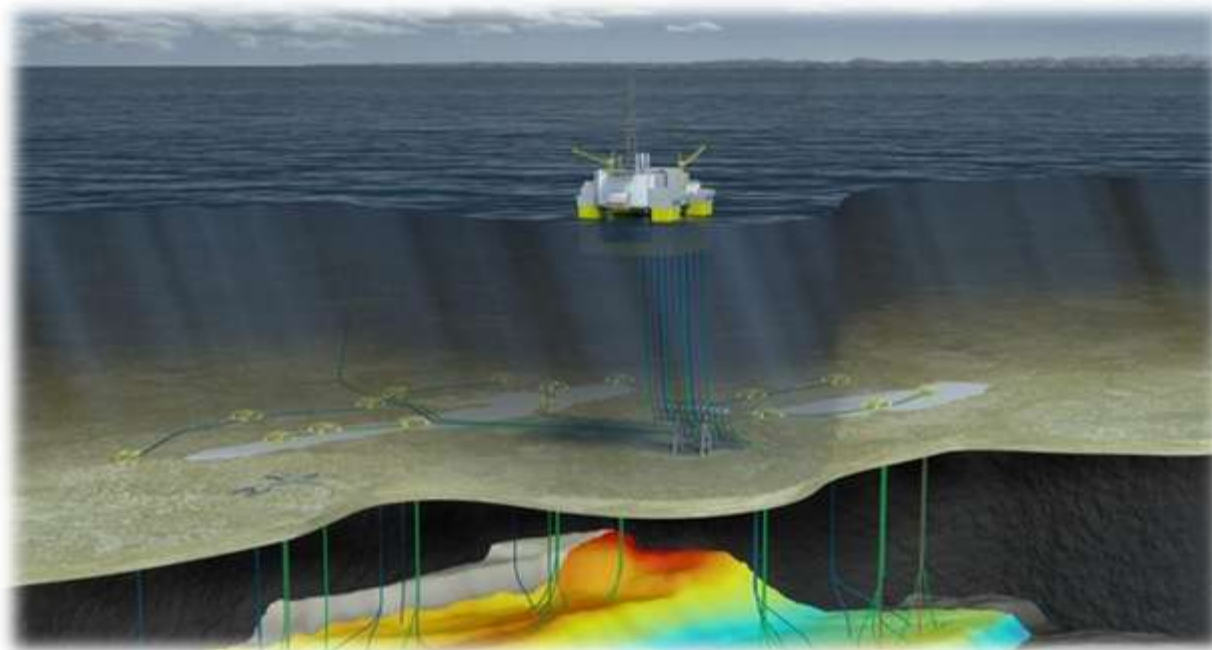

TORONTO – Kanadska proizvodnja nafte više će se nego udvostručiti do 2030. i dostići 6,7 mb/d, sa 3,2 mb/d iz 2012, saopštilo je u sredu tamošnje udruženje proizvođača nafte (CAPP).

PARIZ – CEO Totala izjavio je da će naftne kompanije zatvoriti u narednih par godina u Evropi još rafinerija, zbog manje potrošnje i oštrog propisa smanjenja emisija CO₂. “Svi žele da smanje potrošnju (goriva) – vlasti, Evropa i mi sami. Ako svi odlučimo da srežemo potrošnju, moramo da režemo proizvodnju”, kazao je Christophe de Margerie u TV interjuiu za *LCI*, minulog vikenda.

OSLO – Norveški Statoil je u sredu saopštio da odlaže investicionu odluku za razvoj velikog naftnog ležišta Johan Castberg (do 600 miliona barela proizvodljive sirove nafte) u Barenčovom moru zbog neočekivane odluke vlade u Oslu da ograniči poreske olakšice na proizvodnju nafte i gasa. Ležište koje čine dva naftna polja, Skrugard and Havis, se nalazi 240 km od obale severne Norveške i njegova eksploatacija zahteva novu, složenu infrastrukturu (foto: maketa projekta).

Vlada Norveške je početkom maja odlučila da limitira komponente koje umanjuju poresku osnovicu od zarade naftnih kompanija sa 30 na 22 odsto. *Bloomberg*

BUENOS AJRES – Vrhovni sud Argentine ukinuo je 4. juna embargo na 19 milijardi dolara imovine lokalne podfirme kompanije Chevron, koja je ovim izašla kao pobednik iz dve decenije dugog suđenja sa indijanskim življem iz amazonskih područja Ekvadora. Svojevremeno je jedan ekvadorski sud proglasio kompaniju Texaco, koju je Chevron kupio 2001. godine, odgovornom za zagađivanje delova ekvadorskog područja Amazonije, a pre sedam meseci je na osnovu te odluke jedan argentinski sudija naredio zamrzavanje Chevronove imovine u toj zemlji. *Dow Jones Newswires* navodi da odluka najviše sudske instance Argentine otvara put planiranom ulaganju Chevrona od 1,5 milijardi dolara u istraživanje gasnih škriljaca u toj zemlji.

TOKIO – Venecuela je dobila novi kredit od 4 milijarde dolara od Kine, za potrebe proizvodnje nafte, rekao je u četvrtak, tokom posete Tokiju, resorni ministar Rafael Ramirez, ne obelodanjujući šta Peking dobija zauzvrat. Ovim se ukupan iznos pozajmica Kine Venecueli, uglavnom u zamenu za buduće isporuke nafte, popeo na najmanje 35 milijardi dolara, prenosi *Wall Street Journal*.

PRIRODNI GAS

MOSKVA – Gasprom je saopštio da će odobriti smanjenja cena svojim evropskim kupcima za sedam do deset odsto, posle obavljene revizije ugovora. Ukupna visina retroaktivnih popusta na cene prirodnog gasa Gasproma evropskim klijentima međutim “neće

premašiti 800 do 900 miliona dolara”, kazao je u utorak potpredsednik firme Aleksandar Medvedev (naspram 3,22 mlrd.\$ popusta u 2012 - *Reuters*). Medvedev je ranije rekao da će ovi pregovori biti završeni u junu. Medvedev je međutim precizirao da pomenuti iznosi ne uključuju bilo kakav dogovor sa nemačkom kompanijom RWE, koja je tužila Gasprom arbitražnom sudu. On je s druge strane najavio smanjenje cena u budućim novim ugovorima sa Enijem i GDF Suezom. Medvedev očekuje da prosečna cena Gaspromovog gasa za Evropu u dugoročnim ugovorima padne na 370\$-380\$ za 1.000m³, sa 402\$ iz 2012. Pojedini analitičari smatraju ovu procenu preniskom, izuzev ako ne obuhvata mogući retroaktivni popust nemačkom RWE. Aleksej Kokin, analitičar iz moskovskog Uralsiba smatra da će ovogodišnja prosečna „evropska cena“ Gasproma iznositi 400\$/1.000m³. *Reuters*

MOSKVA – Gasprom je saopštio u ponedeljak da je ukinuo klauzulu „preuzmi-ili-plati“ za domaće potrošače, što *Reuters* tumači kao reakciju na prelazak nekih od velikih industrijskih potrošača gasa na konkurentske snabdevače, poput Novateka. Gaspromovi ugovori sa domaćim kupcima su istekli sa 2012. godinom, a portparol Mezregiongasa, njegove podfirme za snabdevanje ruskog tržišta je rekao da je pomenuta klauzula isključena iz svih novih ugovora (na period od pet godina), uključujući i one o kojima se još pregovara. Agencija napominje da ova odluka neće uticati na ugovore Gasproma sa inostranim kupcima, gde je uključena i *take-or-pay* klauzula. Gasprom je ranije objavio da je njegov udeo na domaćem tržištu gasa smanjen sa 80% u 2008, na 73% u 2012.

DIZELDORF – E.ON je objavio u ponedeljak da je postigao multimilijarderski sporazum o kupovini LNG-a preko kanadske firme Pieridae Energy. To je ujedno prvi posao nemačkog energetske kolosa vezan za kupovine severnoameričkog škriljnog gasa, prenosi *Dow Jones*. Kompanijini glavni snabdevači su trenutno Norveška i Rusija. E.ON nije precizirao finansijske detalje posla, osim napomene da se radi o više milijardi evra godišnjih kupovina za period od dve decenije, počev od 2020.

VAŠINGTON – Američke vlasti odobrile su izvoz LNG-a, dobijenog iz gasnih škriljaca, u zemlje s kojima SAD nemaju potpisani ugovor o slobodnoj trgovini. To bi moglo imati veliki uticaj na japansko tržište, jer ta zemlja trenutno plaća uvozni LNG četiri puta skuplje od cene američkog.

Japanske firme su uključene u tri velika projekta u SAD-u odakle bi trebalo da obezbede ukupno 15 mil. t LNG-a godišnje. *UPI*

Национални нафтни комитет Србије • Советског нафтног савета

**СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.**

ЈП "СРБИЈАГАС", Нови Сад
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија, 21000
ТЕЛ + 381 21 481 1549 / +381 21 481 2703 / ФАКС +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

36 15. APRIL 2013.

MOSKVA – Razvoj polja gasnih kondenzata Štokman u Barenčovom moru će najverovatnije biti odložen “za buduće generacije”, prenose 3. juna moskovske *Vedomosti* izjavu potpredsednika (za privredna i finansijska pitanja) Gasproma Andreja Kruglova. Gasprom ove nedelje treba da donese odluku o budućnosti najvećeg gasnog polja na svetu, sa rezervama procenjenim na 3,9 biliona kubnih metara. Eksperti navode da trenutno nema ekonomske logike otvarati izuzetno skupi projekat, zbog nedovoljne potražnje za gasom, piše list.

MOSKVA – Gasprom procenjuje rezerve svog polja Južno Kirinskoje, u okviru projekta Sahalin 3 (foto), uporedivim sa megaprojektom Štokman, objavio je u ponedeljak moskovski *Kommersant*, citirajući Andreja Kruglova, čelnika privrednog i finansijskog odeljenja gasnog kolosa. Južno Kirinskoje može zameniti Štokman kao prioritetan projekat Gasproma. Iz kompanije je ranije saopšteno da očekuje početak proizvodnje iz tog polja

PETROBART.
više od goriva

**Povećaj uspeh,
smanji rizik!**

**Pridruži se
AVIA grupi**

**ZAJEDNO
SMO JAČI**

AVIA

ove jeseni, sa špicom proizvodnje od oko 20 milijardi kubnih metara godišnje posle 2020. Analitičari VTB Capitala procenjuju rezerve Južno Kirinskoja na nekih 260 milijardi kubnih metara gasa.

BERLIN – Nemačka vlada je suspendovala - za posle septembarskih izbora - planove usvajanja regulative kojom određuje oštrije uslove i ograničenja u poslovima istraživanja i hidrauličnog drobljenja gasnih škriljaca javlja *Reuters* pozivajući se na više izvora iz te industrije i opozicionih stranaka.

LONDON – Britanska kompanija Igas Energy saopštila je u ponedeljak da su rezerve škriljnog gasa u Veikoj Britaniji znatno veće od ranijih pretpostavki, u rasponu od 15 i 172 biliona kubnih stopa – uz „najverovatniju procenu od 102 biliona kubnih stopa“ (2,9 biliona kubnih metara). Kompanija ove nedelje počinje istraživanja ovog kontroverznog energetskog potencijala na severozapadu Engleske. *AFP*

KIJEV – Ukrajinska gasna firma Vetek pregovara o kupovini tamošnje gasne proizvodne kompanije Ukrneftteburenje, koja je vlasnik licence za najveće ukrajinsko gasno polje Sahalinsk, piše 4. juna *Forbes Ukraine* i procenjuje posao na 200 do 800 miliona evra. Vetekov vlasnik, 27. godišnji Sergej Kurčenko, je ranije ove godine bio u vestima ([NEDELJA, 08/03/2013](#)) kada je kupio od ruskog Lukoila rafineriju nafte Odesa.

REGION JI EVROPE

ZAGREB – Čelnik Rosnjefta Igor Sečin razgovarao je u četvrtak u Zagrebu sa premijerom Hrvatske Zoranom Milanovićem o mogućnosti saradnje u poslovima istraživanja, prerade, skladištenja i transporta nafte i gasa, kao i na području elektroenergetike, saopšteno je iz Banskih dvora. *Hina*

TIRANA – Istraga oko propale privatizacije albanske naftne kompanije Albpetrol nije za sada pronašla dokaze potrebne da se pokrene krivični postupak, rečeno je u četvrtak za *Balkan Insight* iz vrhovnog tužilaštva u Tirani.

Na tenderu iz septembra 2012. najveću ponudu od 850 miliona evra dao je Vetro Energy, u vlasništvu albanskog tajkuna Rezarta Tačija, ali je vlada u januaru ove godine otkazala posao jer ta kompanija nije uspela da prikupi dovoljno novca. Vlada, međutim nije uspela tom prilikom i da podigne garanciju od 85 miliona evra, koju je Vetru navodno izdala American Chartered Bank, da bi se naknadno pokazalo da se izgleda radi o falsifikovanom dokumentu iza koga ne stoji ta čikaška banka. Tači je, inače, poznat po bliskim vezama sa okruženjem premijera Saljija Beriše. On je 2009. kupio albansku naftnu prerađivačku kompaniju ARMO za 128 miliona evra.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ

Примерна комора Србије је независна, савремена, буџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланова и српске привреде.

Бити смо и остаћемо одговорни партнер и подршка вама и вашој компанији кроз услуге пословног информисања и саветовања, издавања докумената и сертификата, унапређења економско-гродне са иностранством, независног судства и арбитраже, експертизе, као и заступања, заштите и промоције интереса наше привреде у земљи и свету.

www.pks.rs

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ

SARAJEVO - Uprkos ogromnim gubicima koje beleži rafinerija nafte u Bosanskom Brodu, njen vlasnik, ruska firma Zarubežnjeft neće se povući iz BiH i planira nove investicije vredne stotine miliona evra, izjavio je ambasador Ruske Federacije u Bosni i Hercegovini Aleksandar Bocan-Harčenko. "U razdoblju od 2013. do 2016. godine (Zarubežnjeft) će u Brod uložiti 663 miliona evra. Oni ne planiraju povlačenje. Naprotiv.", kazao je Bocan-Harčenko u intervjuu za subotnji broj sarajevskog *Dnevnog avaza*

ZAGREB – Hrvatska firma Crodux derivati 1. juna je preuzela 62 benzinske stanice OMV-a u Hrvatskoj i lokalnu kancelariju u Zagrebu. OMV-ovi poslovi u Hrvatskoj prodati su u februaru

firmi penzionisanog generala Ivana Čermaka, a preuzimanje je odobrila i Agencija za zaštitu tržišne konkurencije. Bivše OMV-ove stanice će u narednih šest meseci promeniti ime u Crodux derivati. Crodux je pre ovoga bio prisutan i na tržištu trgovine na veliko u TNG-om s udelom između 15 i 20% dok je OMV Hrvatska na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima imala udeo između 5 i

10% prema broju benzinskih stanica, odnosno 10 i 15% prema volumenu prodaje. *Energetika.net*

ZAGREB – MOL-ovi predstavnici u upravljačkim telima Ine, počev od predsednika Uprave Zoltana Aldotta, odazvali su se 4. i 5. juna pozivima hrvatske policije na informativne razgovore, koji su im upućeni na zahtev USKOK-a (*Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta*) vezano za predistragu o manipulacijama deonicama hrvatske naftne kompanije krajem 2010. i početkom 2011. godine, piše Jutarnji list. Naime, u maju 2011. hrvatski finansijski regulator Hanfa je podneo kaznenu prijavu protiv Mola i odgovornih osoba u toj kompaniji zbog sumnje da su manipulirali tržištem i počinili kazneno delo prevare u privrednom poslovanju. Stav Hanfe je bio da je Mol davao lažne i obmanjujuće informacije o cilju kupovanja deonica Ine. Hanfa je do takvog zaključka došla i zbog toga što je Mol nastavio da kupuje udele u Ine i po završetku opšte ponude i to po cenama bitno višim od one koju su sami ponudili u opštoj ponudi. Kako bi se rasvetlile te, USKOK je zatražio od policije da ispita menadžere Mola u upravljačkim telima Ine.

ZAGREB – Na račune deoničara Ine posle 17. juna sešće ukupno 343,4 miliona kuna (45,7 mil.€) dividende, odnosno 34,36 kn po akciji, odlučila je 5. juna Glavna skupština akcionara hrvatske kompanije. Hrvatskoj državi od toga pripada 154 mil. kn, a MOL-u 168,6 mil.kn.